

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

St.meld. nr. 37

(1999-2000)

Om omlegging av Postens ekspedisjonsnett

Tilråding fra Samferdselsdepartementet av 26. mai 2000, godkjent i statsråd samme dag.

1 Sammendrag

Samferdselsdepartementet legger med dette frem en stortingsmelding om omlegging av Postens ekspedisjonsnett. Bakgrunn for fremlegget er at styret og bedriftsforsamlingen i Posten Norge BA (Posten) går inn for en betydelig omlegging av ekspedisjonsnettet. Omleggingen er av et slikt omfang at departementet finner det riktig å orientere Stortinget om saken. Samferdselsdepartementet vil på ordinær måte legge frem en stortingsmelding om Postens virksomhet i høstsesjonen 2000.

Etter en betydelig restrukturering av ekspedisjonsnettet i perioden 1996-1999, består Postens ekspedisjonsnett i dag av i underkant av 900 postkontorer og postsentre drevet av Posten selv og ca. 380 postfilialer/kontraktspostkontorer drevet av samarbeidspartnere. I tillegg kommer ca. 2350 landpoststruter. Det stasjonære ekspedisjonsnettet tilfredsstiller imidlertid ikke i tilstrekkelig grad markedets krav til tilgjengelighet, tjenestetilbud og service, samtidig som det er meget kostnadskrevenende og inntektene i nettet er kraftig redusert de senere år.

Posten står overfor store utfordringer mht. å tilfredsstille de økte kravene fra kunder mht. tjenestetilbud, kvalitet og tilgjengelighet og behovene for et ekspedisjonsnett som er mer fleksibelt i forhold til fremtidig trafikkutvikling og inntektsgrunnlag. På denne bakgrunn går styret og bedriftsforsamlingen inn for en betydelig omlegging av ekspedisjonsnettet. Styret går inn for at det fremtidige ekspedisjonsnettet organiseres med 300-450 Posthandel og 30-50 Posten Bedrift drevet av Posten selv og minimum 1100 Post i Butikk og/eller offentlige servicekontorer drevet av samarbeidspartnere. I forbindelse med omleggingen tilbyr Posten kommunene/staten overtakelse av ledige lokaler og ansatte der Posten ikke selv finner grunnlag for egen drift av postkontor. Posttjenestene vil da kunne tilbys ved det offentlige servicekontoret som etableres på stedet. Alternativet til offentlige servicekontorer er Post i Butikk. Omleggingen Posten går inn for innebærer en økt satsing på kontraktsdrift ved at 450-600 egendrevne postkontorer blir erstattet av poststeder drevet av samarbeidspartnere og at det i tillegg etableres minst 200 nye slike poststeder. Dette vil medføre økt tilgjengelighet for kundene, men innebærer også betydelige personalmessige konsekvenser som i stor grad vil berøre distriktene. Tjenestetilbudet ved Post i Butikk/offentlige servicekontorer vil bli tilpasset markedet på det enkelte sted, men grunnelementet skal minimum dekke de krav som stilles i konsesjon til Posten. De gjenværende egendrevne poststedene skal oppgraderes, og lønnsomheten skal sikres ved at poststedene tilføres nye tjenester. Posten og DnB/Postbanken tar sikte på å videreutvikle sitt samarbeid innenfor rammen av et restrukturert ekspedisjonsnett, slik at det også i fremtiden tilbys finansielle tjenester gjennom hele ekspedisjonsnettet. Omfanget av landposttjenesten vil inntil videre i hovedsak bli opprettholdt på dagens nivå. Forretningsområdet Posten Salg og Distribusjon vil bli omorganisert i forbindelse med omleggingen, og organiseringen skal være slik at Posten fremstår som en samlet enhet utad. Videre skal organiseringen ta sikte på å unngå dobbeltarbeid, og teknologiske muligheter skal utnyttes til en desen-

tral arbeidsstruktur. Også denne omorganiseringen vil medføre personalmessige konsekvenser. Det er anslått at omstruktureringen av ekspedisjonsnettet totalt sett vil innebære at ca. 2500 årsverk eller ca. 3000 personer blir berørt av endringene. Antallet er imidlertid usikkert, og vil bl.a. avhenge av hvor mange postkontorer som blir oppgradert til Posthandel og i hvilken grad kommunene/staten vil benytte seg av Postens tilbud mht. overtakelse av ansatte. Det tas sikte på å implementere den nye ekspedisjonsnettstrukturen innen utgangen av 2001. Styret legger vekt på at det videre arbeidet med prosjektet skal skje med stor åpenhet og involvering av berørte parter.

Så lenge samfunnspålagte oppgaver oppfylles, har Posten stor frihet til å tilpasse sin organisasjon og virksomhet. Det er servicekravene slik de er nedfelt i konsesjonen til Posten, som setter grenser for hvor langt selskapet kan gå i effektivisering/omlegging av nettstrukturen. Senest i St.meld. nr. 16 (1998-99) Om virksomheten til Posten Norge BA er det understreket viktigheten av at Posten, innenfor de overordnede rammer som er trukket opp for virksomheten, får frihet til å tilpasse nettet til behovene i markedet og en forsvarlig økonomi. Myndighetenes oppgave vil i første rekke være å føre det overordnede tilsynet med at Posten utfører de samfunnspålagte tjenester i forhold til de krav om tilgjengelighet og kvalitet som fremgår av konsesjonen til Posten. Det er Post- og teletilsynet som fører tilsyn med Postens oppfyllelse av konsesjonskravene.

Skal Posten som leverandør av samfunnspålagte tjenester kunne overleve i konkurransen med andre nasjonale og internasjonale postoperatører, er god kvalitet og oppfylning av kundenes behov helt avgjørende. For at dette skal være mulig, må Posten etablere et totalt nett som er fleksibelt i forhold til de behov ulike kundegrupper har, og Posten må kunne være en totalleverandør av ulike distribusjons- og ekspedisjonsløsninger. Posten må redusere kostnadene sine, og de overordnede servicekravene må oppfylles på en så kostnadseffektiv måte som mulig. Posten selv er nærmest til å vurdere de mest hensiktsmessige løsninger for organiseringen av tjenestetilbudet og nettet. Det tradisjonelle ekspedisjonsnettet blir av stadig mindre betydning for Postens evne til å kunne tilby sine tjenester (inkl. basistjenester) og er i dag preget av høye kostnader og reduserte inntekter. Samferdselsdepartementet ser det derfor som viktig at ekspedisjonsnettet til enhver tid tilpasses behovene i markedet for en stasjonær posttjeneste og en forsvarlig økonomi både for selskapet selv og for staten som eier av selskapet og kjøper av samfunnspålagte, bedriftsøkonomisk ulønnsomme posttjenester. Dersom de samfunnspålagte tjenestene ikke produseres på en så kostnadseffektiv måte som mulig, vil behovet for statlig kjøp øke og andre viktige oppgaver i samfunnet vil måtte nedprioriteres.

Det har vært bred politisk enighet om at den pågående effektivisering og omstilling i Posten skal komme kundene til gode i form av bedre og billigere tilbud, jf. St.meld. nr. 16 og Innst. S. nr. 139 (1998-99) Om virksomheten til Posten Norge BA. Samferdselsdepartementet er av den oppfatning at den omleggingen av ekspedisjonsnettet som styret og bedriftsforsamlingen går inn for, er nødvendig for å sikre Postens konkurransedyktighet i fremtiden og for at selskapet bedre skal kunne tilfredsstille kundenes behov for og krav til postale tjenester. Det legges til grunn at omleggingen totalt sett skal komme

det store flertall av kundene til gode i form av et tilbud av posttjenester som i større grad er tilpasset den enkeltes behov. Omleggingen vil innebære frigjøring av midler som selskapet vil kunne bruke til å satse på alternative betjeningsformer som i større grad tilfredsstiller kundenes krav og behov. Dette vil gjelde overfor såvel store, mellomstore og små bedrifter som private kunder i alle deler av landet. Omleggingen vil ifølge Posten på sikt også redusere omfanget av statlig kjøp av bedriftsøkonomisk ulønnsomme posttjenester.

Som et ledd i effektiviseringen av offentlig sektor og økt brukerorientering, ønsker Regjeringen å innføre offentlige servicekontorer som en generell ordning. Dette arbeidet vil bli intensivert. Postens tilbud vedrørende overdragelse av lokaler og ansatte samt at servicekontoret også vil kunne tilby grunnleggende post- og banktjenester, vil kunne være sentralt i denne forbindelse, jf. nærmere omtale i kapittel 3.4.

Samferdselsdepartementet vil understreke at Posten også etter omleggingen skal sikre oppfylling av konsesjonskravene, herunder at alle basistjenestene og grunnleggende banktjenester er tilgjengelige i alle landets kommuner, at det i hver kommune skal være minst ett postkontor (Posthandel) eller kontraktspostkontor (Post i Butikk/offentlig servicekontor) som tilbyr alle basistjenester og grunnleggende banktjenester, og at øvrige servicekrav mht. tjenestetilbud, fremsendingstider, postomdeling m.v. oppfylles. Posten har opplyst at det i arbeidet med omleggingen av ekspedisjonsnettet har lagt til grunn en dimensjonering av nettet som skal sikre oppfyllelse av konsesjonskravene. Tjenestetilbudet ved Post i Butikk og offentlige servicekontorer skal være slik at det minst oppfyller konsesjonskravene. Derved skal tjenestetilbudet sikres også i de områder der ordinære postkontor erstattes av Post i Butikk og/eller offentlige servicekontor. Dette vil særlig berøre distriktene, der det i dag er mange mindre postkontor drevet av Posten selv. Omleggingen vil kunne innebære endringer i det totale tjenestetilbudet i en del kommuner, da enkelte tilleggstjenester vil kunne falle bort eller bli tilgjengelige på andre måter enn gjennom det tradisjonelle ekspedisjonsnettet. Det vises for øvrig til nærmere omtale i kapittel 4.1.

Posten har ansvaret for gjennomføring av forhåndsstemmegivningen ved valg. Gjennom ordningen har det vært mulig å avgi forhåndsstemme til stemmemottakere på bl.a. postkontor og i landpostruter i de enkelte kommuner. Valgloven gir etter Kommunal- og regionaldepartementets vurdering ikke anledning til å gjennomføre forhåndsstemmegivning ved postfilialer/kontraktspostkontorer (dvs. Post i Butikk m.v.). Regjeringen ser det som viktig å sikre at det ved stortingsvalget og sametingsvalget 2001 kan gjennomføres forhåndsstemmegivning i alle kommuner. Kommunal- og regionaldepartementet vil i en egen odelstingsproposisjon i høstsesjonen 2000 fremme forslag om nødvendige lovendringer, slik at det også kan gjennomføres forhåndsstemmegivning ved bl.a. Post i Butikk. I og med at det foreligger et utvalg (Valglovutvalget) som skal legge frem innstilling til ny valglov i løpet av 2000, vil det i denne omgang ikke bli vurdert å legge ansvaret for å ta i mot forhåndsstemmer til andre organer. Lovforslaget vil derfor bygge på at det fortsatt skal være ansatte i Posten som skal fungere som stemmemottakere.

Omleggingen av ekspedisjonsnettet vil medføre betydelige personalmessige konsekvenser, som i særlig grad vil berøre små kommuner i distriktene,

der alternativ sysselsetting er liten. Posten har anslått at ca. 2500 årsverk, eller ca. 3000 personer, vil bli berørt av omleggingen. Antallet er imidlertid usikkert. For en nærmere omtale av personalmessige konsekvenser av omleggingen vises det til kapittel 4.2. Samferdselsdepartementet vil understreke viktigheten av at de ansatte blir trukket inn i og holdt orientert om det videre arbeidet med omlegging av ekspedisjonsnettet og av at berørte kommuner trekkes inn i den videre prosessen. Sistnevnte er viktig for å avklare kommunenes ønsker og behov i forbindelse med etablering av eventuelle offentlige servicekontorer og for at kommunene skal få mulighet til å få komme med øvrige innspill i saken.

Når det gjelder organiseringen av administrative funksjoner, forutsetter Samferdselsdepartementet at disse organiseres slik at selskapet også på dette området er landsdekkende. Det legges vekt på at teknologien utnyttes til å opprettholde/etablere desentraliserte lokaliseringer der det er grunnlag for det. Posten vil også etter omleggingen av ekspedisjonsnettet være representert i alle landets kommuner.

Av hensyn til den videre prosessen i Posten, er det viktig med en rask politisk behandling av saken. Det vil være av avgjørende betydning for Posten at saken er politisk behandlet før sommeren 2000, slik at implementeringen av den nye ekspedisjonsnettstrukturen kan gjennomføres som planlagt, jf. omtale i kapittel 5.

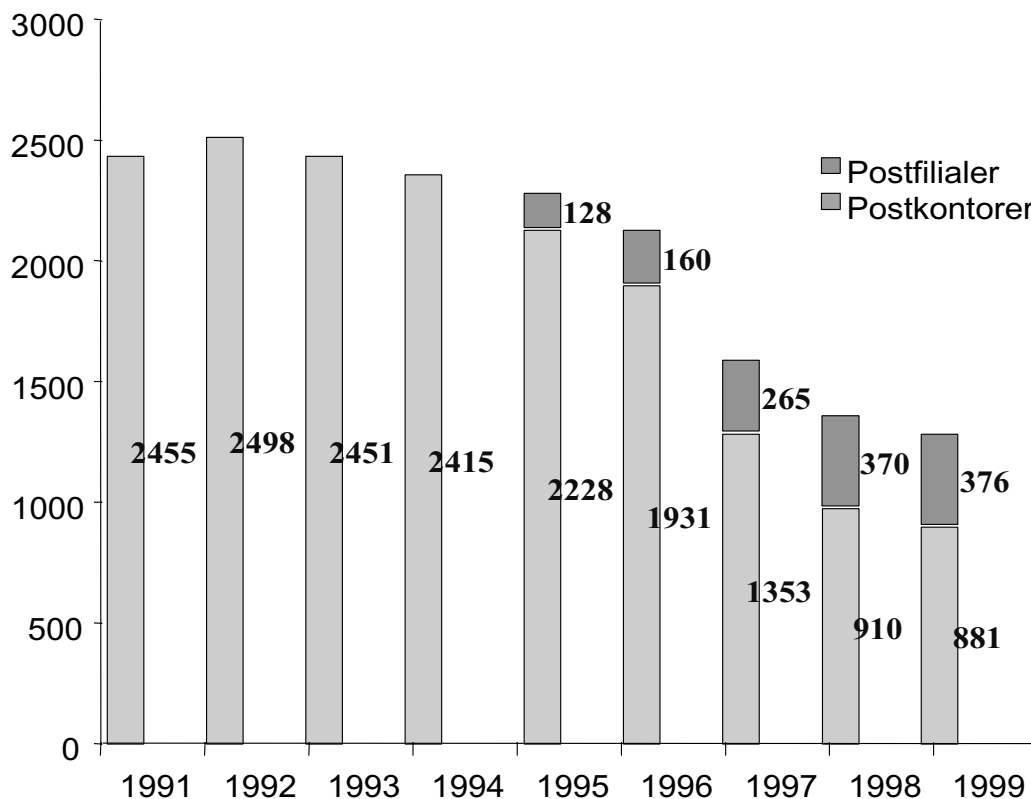
2 Bakgrunn for omlegging av Postens ekspedisjonsnett

Posten står foran store utfordringer. Konkurransen fra andre postoperatører blir stadig sterkere, og kundenes krav til posttjenestene øker i takt med de muligheter den nye teknologien skaper. Utviklingen av bl.a. elektronisk handel (e-handel) skaper nye utfordringer og ikke minst nye muligheter. Kampen om kundene skjerpes. Bedrifter i stadig flere områder av landet kan velge og vrake i tjenestetilbydere og velger de leverandører som kan tilby de rimeligste og kvalitetsmessig beste tjenestene. Trenden går i retning av skreddersydde løsninger for mange bedrifter, særlig i mer sentrale strøk. Samtidig er det viktig også å tilfredsstille små og mellomstore bedrifters og privatkunders behov i alle deler av landet - også der konkurransen om kundene ikke er stor og tjenestene ikke går med overskudd.

Stadig flere kunder - både bedrifter og private - krever henting og/eller levering av brev og pakker på døren og benytter seg av elektroniske tjenester som tilbys via minibanker, betalingsterminaler, telefon og internett m.v. Dette er en utvikling som har preget de senere år og som vil forsterkes i årene som kommer, jf. omtalen nedenfor. Ved siden av å stille krav til Postens evne til å utvikle og tilby kundeorienterte løsninger, stiller utviklingen ekspedisjonsnettet i en situasjon der tradisjonelle transaksjoner fortsatt reduseres sterkt og lønnsomheten svekkes ytterligere. Samtidig blir det tradisjonelle postnettet av stadig mindre betydning for Postens evne til å tilby sine tjenester, herunder grunnleggende post- og banktjenester.

Endringene i ekspedisjonsnettet har vært store. På 1950-tallet var nettet på sitt mest omfattende med nærmere 5000 poststeder. I 1990 var tallet halvert til ca. 2500, et tall som holdt seg forholdsvis stabilt frem til 1995. Etter dette er bl.a. deler av postdriften satt ut til butikkjeder i form av postfilialer, jf. bl.a. St.meld. nr. 41 (1995-96) Om postvirksomheten i Norge, kapittel 5.4.5. Antall egendrevne poststeder, dvs. postkontorer og postsentre, er gradvis redusert og var ved utgangen av 1999 på 881. På samme tidspunkt hadde Posten 376 filialer hos ulike samarbeidspartnere. Denne tilpasningen av ekspedisjonsnettet har vært helt nødvendig i forhold til kundenes bruk av postkontorene.

Utviklingen de senere år mht. antall postpunkter og overgang til filialdrift illustreres i figur 2.1.

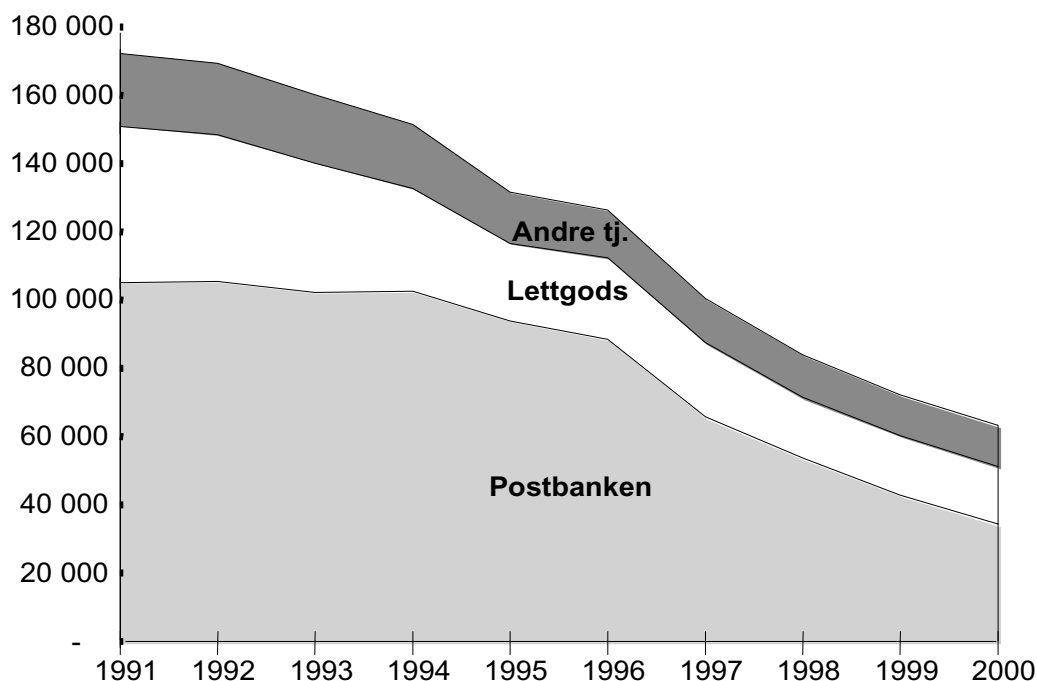

Figur 2.1 Utvikling i antall postpunkter

Kilde: Posten Norge BA

En annen hovedtendens i utviklingen har vært overgangen fra stasjonære ekspedisjonssteder til økt grad av oppsøkende ekspedisjonstjeneste. Disse nye tilbudene har så langt i hovedsak blitt rettet mot bedriftskunder og mot kunder i distriktene (gjennom landposttjenesten). Posten vil i økende grad også tilby dør-til-dør-løsninger for privatkunder. Mange kunder vil foretrekke å betale for å få varer levert på døren hjemme, til avtalt tid, fremfor å måtte oppsøke et postkontor for å hente eller levere pakker. Konkurrentenes tilbud av denne type tjenester, og særlig e-handelstilbudet, nødvendiggjør slike tjenester fra Postens side for at selskapet skal kunne være konkurransedyktig. I tillegg til dette har utviklingen de senere år vært preget av økt bruk av og satsing på tjenester i det elektroniske nettet, f.eks. elektroniske banktjenester, eBrev, sporing av brev og pakker, ulike informasjonstjenester m.v. Sett under ett har utviklingen de senere årene bidratt til at mange post- og banktjenester er blitt mer tilgjengelige og brukervennlige for svært mange kunder.

Noe av det mest iøynefallende de senere årene har som nevnt vært den sterke nedgangen i trafikken i det tradisjonelle ekspedisjonsnettet. Kundens bruk av en rekke nye betjeningsformer er en viktig årsak til denne nedgangen. Dette er vesentlige momenter Posten må ta hensyn til i planleggingen av den fremtidige dimensjoneringen av ekspedisjonsnettet. Figur 2.2 illustrerer hvilken betydelig trafikkreduksjon som har funnet sted.

Figur 2.2 Utvikling i antall bokførte transaksjoner i postnettet (1000 stk.)

Kilde: Posten Norge BA

Det er forventet at antallet banktransaksjoner vil falle med ca. 20 pst. årlig de neste fire årene. Dette skyldes at flere kunder benytter betalingskort og brevgiro, elektroniske løsninger som nettbank eller telefonbank, og at utbetalinger til kunder skjer direkte til konto. Dette har også vært en klar utvikling i foregående år. Utviklingen har hatt, og har, direkte betydning for trafikkutviklingen ved postkontorene.

Trafikknedgangen i antall transaksjoner innen bank- og betalingstjenester medfører et vesentlig inntektsbortfall for Posten.

I tillegg til den generelle nedgangen i antallet transaksjoner over skranke varierer lønnsomheten til de ulike postkontorene betydelig over landet. Endrede konkurranseforhold og kundeatferd vil gjøre at lønnsomheten går ytterligere ned. På grunn av de overordnede kravene om tilgjengelighet og service, opprettholdes likevel deler av ekspedisjonsnettet selv om disse delene er ulønnsomme. Posten blir i dag kompensert for dette gjennom statens kjøp av bedriftsøkonomisk ulønnsomme posttjenester. Når det gjelder trafikken ved postkontorene, står de 400 største postkontorene per i dag for ca. 80 pst. av trafikken mht. bokførte sendinger, mens de resterende ca. 500 postkontorene står for ca. 20 pst. av denne trafikken.

Styret og bedriftsforsamlingen i Posten går inn for en omfattende omlegging av ekspedisjonsnettet. Strategien for den videre utviklingen av ekspedisjonsnettet skal være en offensiv satsing på økt tilgjengelighet. I dette ligger også en målsetting om å redusere kostnadene og skape en fleksibel kostnadsstruktur, som gir Posten mulighet til løpende å tilpasse kostnadsbildet til reduksjonen i trafikken, dvs. økt tilgjengelighet til en lavere pris. En betydelig

overgang fra egendrevne poststeder til poststeder drevet av samarbeidspartnere vil gi et mer fleksibelt postnett der kostnadene er bedre tilpasset inntektene og der servicekravene blir ivaretatt. Ved å øke inntekspotensialet og servicen ved de gjenværende egendrevne poststedene, gis det grunnlag for lønnsom drift på disse stedene. En nærmere presentasjon av det nye ekspedisjonsnettet Posten går inn for, fremgår av kapittel 3.

Tilsvarende utvikling mht. etterspørsel av skranketjenester og derav følgende effektivisering av de nasjonale postselskaperes ekspedisjonsnett skjer for øvrig i en rekke land, f.eks. Sverige, Danmark, Finland, Tyskland og Storbritannia. Også bankene effektiviserer i meget stor grad sitt ekspedisjonsnett ved nedlegging av filialer og økt satsing på elektroniske tjenester.

3 De ulike kontaktpunktene

3.1 Innledning

Hovedmålsettingen ved den nye ekspedisjonsnettstrukturen er en offensiv satsning på økt tilgjengelighet og bedret servicetilbud ved bl.a. å øke antallet poststeder, samtidig som kostnadene reduseres og nettet gjøres mer fleksibelt i forhold til fremtidig trafikkutvikling. Posten tar sikte på å øke antall poststeder med minst 200 i forhold til i dag, slik at det minst blir 1500 poststeder totalt sett. Økningen vil ifølge Posten komme både i byområder og i distriktene.

Ved utarbeidelsen av forslaget til fremtidig ekspedisjonsnettstruktur, har Posten bl.a. tatt utgangspunkt i de krav som stilles til tilgjengelighet og service i konsesjonen. Videre har Posten ved utvelgelse av poststedstype og stedplassering foretatt vurderinger i forhold til markedets behov og forretningsmessighet for selskapet. Forslagene er kvalitetssikret og prioritert med basis i lokale forhold etter dialog med de enkelte postområdene. Det endelige antall poststeder, fordelingen av disse på de ulike poststedsstypene og lokalisering er imidlertid ennå ikke avklart. Endelige beslutninger om dette vil Posten treffe når man har høstet erfaringer på grunnlag av pilotdrift med de ulike typene poststeder. Det er ikke truffet beslutning om hvilke endelige betegnelser som skal brukes på de nye poststedstypene.

Hovedkomponentene i den nye strukturen vil være:

- *300-450 Posthandel* - egendrevne poststeder med bredt varesortiment og fokus på salg
- *30-50 Posten Bedrift* - egendrevne poststeder med fokus på salg og drift av logistikk-løsninger for bedriftsmarkedet
- *Post i Butikk* - poststeder som drives på kontraktbasis av samarbeidspartnere med fokus på tilgjengelighet og oppfylging av fastsatte servicekrav
- *Offentlige servicekontorer* - tilbys som et alternativ/supplement til Post i Butikk.

Det skal etableres minimum 1100 Post i Butikk og/eller offentlige servicekontorer. Fordelingen mellom Post i Butikk og offentlige servicekontorer vil avhenge av i hvilken grad kommunene/staten vil være interessert i å benytte seg av Postens tilbud. Styret har vedtatt at det skal føres en aktiv innsats fra Postens side for å sikre at flest mulig postkontorer etableres som offentlige servicekontorer. Arbeidet med å kartlegge interessen og potensialet for offentlige servicekontorer er godt i gang, se nærmere omtale i kapittel 3.4.

Omleggingen av ekspedisjonsnettet vil innebære at antall egendrevne postkontorer blir betydelig redusert. Posten anslår at så mange som halvparten av landets kommuner vil kunne bli uten postkontor drevet av Posten selv. Posttjenesten i disse kommunene vil bli ivaretatt gjennom Post i Butikk og/eller offentlige servicekontor, supplert av landposttjeneste. Der det er egendrevne postkontor i dag, vil det ifølge Posten bli etablert Post i Butikk/offentlig servicekontor. I tillegg vil det bli etablert Post i Butikk og/eller offentlige servicekontor en rekke nye steder der det er behov for et stasjonært poststed.

Det vil i første rekke være små postkontor med relativt lite trafikk som vil bli erstattet av Post i Butikk / offentlig servicekontor. Dette vil berøre hele landet, ikke minst distriktskommunene.

I tråd med de styringsprinsipper som bl.a. ble lagt til grunn ved den forrige omleggingen av ekspedisjonsnettet i 1996 og som er videreført i forbindelse med andre senere omlegginger i selskapet, vil Samferdselsdepartementet understreke at det er Postens styre som må treffe de endelige avgjørelser om dimensjoneringen av det fremtidige ekspedisjonsnettet. Posten skal imidlertid utføre de samfunnspålagte tjenester i forhold til kravene om tilgjengelighet og kvalitet som fremgår av konsesjonen til selskapet.

Ihht. Postens konsesjon skal det i hver kommune minst være ett postkontor eller kontraktspostkontor som tilbyr basistjenester og grunnleggende banktjenester. Kontraktspostkontor kan drives av andre enn Postens ansatte. Dette innebærer at det etter omleggingen av ekspedisjonsnettet i hver kommune skal være minst ett poststed (Posthandel, Post i Butikk eller offentlig servicekontor) som tilbyr slike tjenester. Det generelle kravet i konsesjonen mht. at basistjenestene, dvs. formidling av brevpost, aviser og blad i abonnement eller lettgoods inntil 20 kg, i tillegg til grunnleggende banktjenester, skal være tilgjengelige i hele landet gjennom et landsdekkende postnett, kan enkelte steder innebære at det må være flere stasjonære poststeder i kommunen for at kravene skal kunne anses oppfylt. Posten har opplyst at det i arbeidet med omleggingen av ekspedisjonsnettet har lagt til grunn en dimensjonering av nettet som sikrer oppfyllelse av konsesjonskravene, og Samferdselsdepartementet legger dette til grunn. Det er Post- og teletilsynet som fører tilsyn med Postens oppfyllelse av konsesjonskravene. For en nærmere omtale av servicemessige konsekvenser av omleggingen, vises det for øvrig til kapittel 4.1.

3.2 Posthandel

Posthandel vil være Postens fremtidige egendrevne poststeder. Det vil bli etablert 300-450 Posthandel, som skal utgjøre stammen i ekspedisjonsnettet. Posthandel vil være egendrevne fullservicekontorer hvor det satses på en forbedring av de tjenester og tilbud som tilbys ved dagens postkontorer samt å utvide tjenestetilbudet. Posthandel skal tilby et bredt spekter av finansielle tjenester og fysiske produkter i kombinasjon med elektronisk handel/fjernhandel. Disse poststedene skal på den måten kunne være en distributør for total-løsninger hvor kunden kan bestille artikler gjennom fjernhandel, motta pakker og eventuelt også returnere produkter på ett og samme sted. Når postkontorene omgjøres til Posthandel, vil de bli gjenstand for en betydelig satsing og oppgradering. Dette vil være nødvendig for at de skal kunne fungere som aktive steder for kjøp og salg.

I tillegg til rene posttjenester, baserer Posthandel seg på salg av produkter for andre leverandører. De leverandørene det inngås intensjonsavtaler med, skal tilby produkter gjennom Posthandel som vil være verdiøkende også for Posten. Det er i dag forhandlet frem seks intensjonsavtaler med leverandører i tillegg til at en eksisterende avtale videreutvikles. Det er aktuelt å selge produkter og tjenester innenfor bl.a. telecom, multimedia, kontorrekvisita m.v.

Gjennom Posthandel vil servicenivået ifølge Posten bli styrket ved at samarbeidet med leverandørene vil gi et utvidet varesortiment som vil være tilpasset kundenes behov for totalløsninger. Intensjonsavtalene omfatter en betydelig satsing på nye produkter og et samarbeid rundt kjedeutvikling for Posthandel, og har et betydelig økonomisk potensiale.

Posthandel skal baseres på lønnsom drift. Den fremtidige dimensjoneringen av antall Posthandel og lokaliseringen av disse, vil ta utgangspunkt i forretningsmessige kriterier og økonomisk resultat. Posthandel skal fortrinnsvis lokaliseres på steder med tilstrekkelig stort kundegrunnlag med basis i privatkunder og bedriftskunder (f.eks. i kjøpesentre) i byer, tettsteder og/eller ved trafikknutepunkter. Disse skal fokusere på salg, informasjon og rådgivning.

3.3 Post i Butikk

Post i Butikk vil være en videreføring av dagens postfilialer/kontraktspostkontorer. Post i Butikk skal bidra til å øke servicetilbudet og tilgjengeligheten til post- og bankprodukter for massemarkedet (privatkunder og små bedrifter) i byer og landdistrikter. Post i Butikk vil bli etablert med sikte på å opprettholde/forbedre servicenivået på steder hvor forretningsmessige vurderinger tilsier at det ikke er grunnlag for etablering av Posthandel. Det totale antall poststeder vil øke i forhold til dagens nivå gjennom en satsing på Post i Butikk. Styret i Posten går inn for at det skal etableres flere enn 1100 Post i Butikk og offentlige servicekontorer. For kundene vil dette bety at de vil kunne få utført sine postoppdrag på samme tid og sted som andre innkjøp blir gjort. Antallet steder hvor kunden skal kunne få utført posttjenester vil øke, samtidig som posttjenestene vil kunne utføres i butikkens åpningstid, noe som totalt sett vil gi kunden bedret service og tilgjengelighet.

Post i Butikk skal ha et sortiment av produkter og tjenester som består av et grunnelement og flere tilleggselementer. Disse elementene skal kunne bygges sammen og tilpasses markedet på det enkelte sted. Grunnelementet skal minimum dekke de krav som stilles i konsesjonen, jf. nærmere omtale i kapittel 4.1.2. Etableringen av Post i Butikk skal basere seg på strategiske allianser med ledende kjeder for butikker, kiosker og/eller bensinstasjoner. Avtalene vil ta hensyn til at man, dersom den aktuelle samarbeidspartner ikke er representert på et geografisk sted hvor Posten må være til stede, må finne løsninger enten med andre kjeder eller frittstående butikker som er representert på dette stedet. Det er ført forhandlinger med flere detaljhandelsgrupper om samarbeid om Post i Butikk, og Posten arbeider nå med å velge hvilke av gruppene det skal gås videre med. Det tas sikte på å inngå endelige avtaler innen 1. juli 2000.

For mange butikker vil betalingen for posttjenester kunne være et viktig bidrag for å opprettholde driften.

Kravene til kvalitet, sikkerhet og taushetsplikt vil også gjelde for Post i Butikk, slik de også gjør det for postfilialer/kontraktspostkontorer i dag.

Kostnadene ved Post i Butikk er langt mindre for Posten enn ved egen-drevne postkontorer. De faste kostnadene vil bli betydelig redusert og godtgjørelsen til samarbeidspartneren vil i første rekke være transaksjonsbasert. Dermed vil en få en betydelig mer fleksibel kostnadsstruktur enn i dag.

Posten har gode erfaringer med å tilby posttjenester gjennom samarbeidspartnere, og det er registrert mange positive kundereaksjoner både gjennom dagspressen og i andre sammenhenger. I 1999 gjennomførte Norsk Gallup på oppdrag fra Posten en undersøkelse om hvordan kunder som har fått endret sin betjeningsform fra postkontor til postfilial/kontraktspostkontor så på denne endringen. Undersøkelsen bekrefter de erfaringer en har gjort tidligere mht. at dette er en god betjeningsform. Spesielt fremheves kundenes tilfredshet med tilgjengeligheten (bl.a. åpningstider, parkeringsmuligheter, nærhet til bosted og daglig ferdsel).

3.4 Offentlige servicekontorer

Posten ser det ikke som aktuelt selv å drive offentlige servicekontorer på vegne av staten og/eller kommunen. Dette ville ikke være økonomisk lønnsomt for Posten, og det ville være knyttet en rekke praktiske og rettslige problemer til en slik ordning. Tilbud av kommunale eller statlige tjenester på et postkontor ville heller ikke være tilstrekkelig til å sikre eksistensgrunnlaget til postkontorer i distriktene.

For å sikre et offentlig tilbud og større brukerorientering overfor innbyggerne i distriktene, har det de senere år vært stor politisk interesse knyttet til etablering av offentlige servicekontorer. Som et bidrag til etablering av offentlige servicekontorer, og for å redusere selskapets omstillingskostnader i forbindelse med omleggingen av ekspedisjonsnettet, tilbyr Posten staten/kommunene å overta mellom 200 og 300 postkontorer med lokaler og ansatte. Disse kontorene vil ifølge Posten, om ønskelig, kunne utgjøre stammen i et offentlig servicekontornett som blir drevet av staten eller kommunen. På samme måte som post- og banktjenester tilbys gjennom Post i Butikk, vil man også i offentlige servicekontorer kunne tilby disse tjenestene. Post- og banktjenestene utføres da på kontraktsbasis - mot en volumbasert godtgjørelse - av et offentlig servicekontor i stedet for av en butikk e.l. Ellers er oppleggene i prinsippet de samme. Styret har vedtatt at det skal føres en aktiv innsats fra Postens side for å sikre at flest mulig postkontorer etableres som offentlige servicekontorer. Alternativet til tilbud av post- og banktjenester ved offentlige servicekontorer er, slik Posten ser det, Post i Butikk.

Beregninger fra Postens side viser at overføring av 300 postkontorer til offentlige servicekontorer ville gi ca. 240 mill. kroner i reduserte omstillingskostnader for Posten. Overføring av 100 postkontorer ville resultere i en reduksjon av omstillingskostnadene med ca. 80 mill. kroner. Ca. 70 pst. av disse kostnadene gjelder personale, mens resten er knyttet til eiendommer og andre driftsmessige forhold.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet er ansvarlig departement for tilrettelegging av etablering av offentlige servicekontorer. Arbeids- og administrasjonsdepartementet har i den forbindelse orientert berørte departementer og kommunene om viktigheten av å starte arbeidet med offentlige servicekontorer i kommunene. Kommunal- og regionaldepartementet har etablert et nasjonalt program for etablering av offentlige servicekontorer i mindre kommuner. Dette gjelder kommuner med betydelig tilbakegang i folketallet de senere årene. Rundt 50 kommuner deltar, og flesteparten av disse viser inter-

esse for Posten som en del av det offentlige servicekontoret. Arbeidet er kommet godt i gang, og det samarbeides tett opp mot Posten.

Siden alternativet til offentlige servicekontorer vil være Post i Butikk, og det tas sikte på å inngå avtaler med samarbeidspartnere om Post i Butikk innen 1. juli 2000, er det viktig for Posten å få en så rask avklaring av interessen for deres tilbud som mulig. Det synes imidlertid åpenbart at kommunene/staten ikke vil kunne gi endelige tilbakemeldinger innen de nevnte samarbeidsavtaler inngås. Kommunene/staten må gis rimelig tid til å vurdere tilbudet. Posten må derfor ta høyde for dette i forhandlingene med samarbeidspartnerne.

Da forsøkene med offentlige servicekontorer ble startet opp i 1992, var det nær 2500 postkontorer spredt over hele landet. Selv om det har skjedd en utvikling med reduksjon av antallet postkontorer, er det fortsatt i underkant av 900 egendrevne postkontorer rundt om i landet. Dette omfattende landsdekkenet har vært en viktig årsak til at det har vært en betydelig interesse for å kunne utnytte postkontornettet i sammenheng med offentlige servicekontorer. Senest i forbindelse med behandlingen av Samferdselsdepartementets budsjett for 2000, jf. Budsjett-innst. S. nr. 13 (1999-2000), ga Samferdselskomiteen følgende merknader:

« *Offentlige servicekontor*

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til Innst. S. nr. 129 (1998-99) Om virksomheten til Posten Norge BA, der offentlig servicekontor ble omtalt. Flertallet konstaterer at permanente samarbeidsformer for å etablere offentlig servicekontor ikke er realisert.

Dersom et slikt tverretatlig samarbeid mellom statsetatene skal etableres før det har skjedd ytterligere omorganisering i etatene, bør det utarbeides sentrale retningslinjer for hvordan dette kan gjennomføres.

Flertallet er av den oppfatning at en slik løsning kan bidra til at postkontorene får utvidet aktivitet som alternativ til den skrankevirksomheten som er inne i sterk reduksjon.»

Tilsvarende ble understreket i forbindelse med behandlingen av stortingsmeldingen om Postens virksomhet i mars 1999, jf. Innst. S. nr. 139 (1998-99).

En arbeidsgruppe nedsatt av Arbeids- og administrasjonsdepartementet har utredet problemstillinger knyttet til etablering av offentlige servicekontorer som en generell ordning. En vesentlig del av arbeidet gjaldt å kartlegge formelle hindringer for etablering av slike servicekontorer, men også tilbudet fra Posten inngikk i arbeidsgruppens vurderinger. Arbeidsgruppen avga sin rapport 31. mars 2000, og denne blir sendt på høring omtrent samtidig med fremlegget av denne meldingen. Samferdselsdepartementet vil likevel peke på et par elementer som er omtalt i rapporten.

Når det gjelder Postens rolle i forhold til offentlige servicekontorer, bemerker arbeidsgruppen bl.a. følgende:

«Det kan tenkes flere ulike roller for postkontorene i forbindelse med offentlige servicekontorer. En mulighet kunne være å fungere som vertskontor for et offentlig servicekontor. Arbeidsgruppen har imidlertid, i tråd med mandatet, lagt til grunn at det offentlige servicekontoret skal ta utgangspunkt i en statlig eller kommunal etat. Posten Norge BA

er ikke noen statlig etat, men en selvstendig virksomhet eiet av staten. Den tidligere forvaltningsbedriften Postverket ble fra 1. desember 1996 omdannet til et heleiet statlig særlovselskap, Posten Norge BA. Posten er dermed ikke lenger en del av den statlige forvaltningen, men er et selskap med fullt ansvar for egen økonomi. De ansatte i Posten Norge BA er dermed heller ikke statstjenestemenn. Rollen som vertskontor for et offentlig servicekontor, slik disse er beskrevet i rapporten, vil derfor ikke uten videre kunne fylles av et postkontor eiet av Posten Norge BA. Dette vil likevel ikke være til hinder for at et postkontor eventuelt kan leie ut eller på annen måte overdra lokaler til en statlig eller kommunal etat som står som ansvarlig for et servicekontor.»

Videre sier arbeidsgruppen følgende om Postens tilbud:

«Etter arbeidsgruppens vurdering vil tilbudet fra Posten i de fleste tilfeller ikke være svaret på de utfordringene kommunene og etatene står overfor når de skal etablere eller delta i offentlige servicekontorer. Som det går fram av kapittel 12 er det begrenset behov for bemanning i servicekontorene, spesielt i de små kommunene som er mest berørt av tilbudet fra Posten. Bemanningen ved postkontorene i disse kommunene vil påføre de deltakende tjenesteytende etatene fra stat og kommune unødvendige driftskostnader. Erfaringene så langt har vist at etableringene kan gjennomføres innenfor lavere eller uendrete driftsrammer.

Lokalene som inngår i tilbudet vil bare i enkelte tilfeller passe for offentlige servicekontorer, og vil i de fleste tilfeller kreve ombygginger og tilpasninger for at disse lokalene skal egne seg for formålet. Også her vil det normalt være snakk om unødvendige nye driftskostnader.

Posten står foran betydelige omlegginger i sitt ekspedisjonsnett i den nærmeste framtid. Selv om det i mange tilfeller ikke synes aktuelt å benytte seg av tilbudet fra Posten, bør aktuelle etater/departementer og kommuner så snart som mulig likevel vurdere om det i enkelte tilfeller vil kunne være aktuelt å benytte lokaler og tilsatte til offentlige servicekontorer slik Posten har foreslått.

For kommuner og statlige etater som etablerer servicekontorer kan det dessuten i noen tilfeller være aktuelt å tilby posttjenester ved servicekontorene slik Posten en del steder gjør i butikker («kontrakts-postkontorer»). Dette er et spørsmål som må avgjøres lokalt i hvert enkelt tilfelle.»

Etablering av offentlige servicekontorer er et viktig ledd i effektiviseringen av offentlig sektor og den økte brukerorienteringen av statlige og kommunale tjenester som Regjeringen går inn for. Regjeringen vil intensivere arbeidet med etablering av offentlige servicekontorer, og vil komme tilbake til Stortinget om dette i en egen sak. Når det gjelder Postens forhold til offentlige servicekontorer, er Regjeringen kommet til at det ikke vil være hensiktsmessig å etablere slike kontorer i regi av Posten. Det vises i den forbindelse både til arbeidsgruppens vurderinger og til at dette er en løsning som ikke anses hensiktsmessig eller lønnsom av Posten.

Tilbudet fra Posten vil bli gjennomgått nøye. Postens lokaler vil i stor grad være sentralt plassert i kommunen, noe som kan gjøre det interessant for kommunen/staten å overta lokalene. Det kan også tenkes at Postens IKT-infrastruktur kan nyttiggjøres i forbindelse med f.eks. etablering av offentlige servicekontorer eller desentralisering av statlige oppgaver. På bakgrunn av at

de ansatte ved postkontorene er godt kvalifisert arbeidskraft som kommunen kan ha behov for, og at det i en rekke kommuner vil være få alternative sysselsettingsmuligheter, kan det være interessant for kommuner eller staten å overta ansatte ved de aktuelle postkontorene. Behovene vil imidlertid kunne variere svært fra kommune til kommune. Det er imidlertid en målsetting at det etableres offentlige servicekontorer i flest mulig kommuner, og Regjeringen vil vurdere om det kan være aktuelt med økonomisk eller annen bistand til kommuner/statlige etater ved etablering av slike kontorer. Regjeringen vil komme tilbake til eventuelle tiltak i forbindelse med statsbudsjettet for 2001.

Det legges ellers til grunn at Posten må utvise fleksibilitet mht. overføringen av lokaler og ansatte til kommuner og/eller staten. Det kan vise seg at de aktuelle kommunene kun har behov for lokalene eller bare noen av de ansatte. Det ses heller ikke bort i fra at kommunen ut fra en servicemessig vurdering heller ønsker at posttjenestene tilbys ved stedets butikk, men at man likevel ønsker å gå inn på tilbudet mht. å overta lokaler og/eller ansatte. Kommunen vil også kunne ønske at det offentlige servicekontoret skal tilby posttjenester på samme måte som Post i Butikk, men at man ellers ikke ønsker å nyttiggjøre seg tilbudet fra Posten. Det bør det være rom for, dersom dette lar seg gjennomføre på en praktisk måte og innenfor en tidsramme som er akseptabel for Posten. Videre vil et etablert offentlig servicekontor kunne konkurrere om å tilby post- og banktjenester etter avtale med Posten på samme måte som butikker m.v. Det forutsettes at Posten legger sin virksomhet til offentlige servicekontorer der dette er mulig.

Selv om det ut fra Postens ulike behov er nødvendig med rask avklaring, må kommunene og berørte statlige etater/departementer få rimelig tid til å vurdere Postens tilbud og til å se dette i en bredere sammenheng. Innen utgangen av 2000 bør det imidlertid være mulig å ha fått kartlagt interessen for Postens tilbud.

3.5 Posten Bedrift

Etablering av Posten Bedrift er en ny satsing fra Postens side som retter seg direkte mot bedriftsmarkedet. Posten ser for seg at disse poststedene blir lokalisert i nærheten av byer og næringsparker hvor mange bedrifter er samlet og kundegrunnet dermed er godt. I de store byene vil det kunne være aktuelt med flere lokaliseringer av Posten Bedrift. Posten arbeider nå med å konkretisere konseptet og identifisere potensielle plasseringer. Det vil bli satt i gang pilotprosjekter.

Posten har identifisert et betydelig potensiale for Posten Bedrift. Gjennom Posten Bedrift satses det på å kunne yte bedriftskundene en utvidet og bedre tilpasset service enn det Posten kan tilby i dag. Posten Bedrift er et strategisk viktig ledd i selskapets forretningsmessige posisjonering. Bedriftsmarkedet har et stort inntekstpotensiale, og det er viktig at Posten ikke mister denne kundegruppen til sterke internasjonale aktører i et fremtidig liberalisert marked. Posten Bedrift skal derfor gi et godt tilbud til bedriftskunder, og på den måten beholde en kundegruppe som er attraktiv også for utenlandske selskaper som sikter seg inn mot det norske markedet.

Posten vil gjennom Posten Bedrift kunne tilby bedriftene totalløsninger innenfor postbehandling og logistikkjenester. Posten Bedrift vil ta utgangspunkt i basistjenestene, men vil i tillegg tilby nye verdiøkende tjenester (nærservice). Et eksempel på dette kan være at Posten overtar den bedriftsinterne postbehandlingen i bedriftene, mens bedriftene selv fokuserer på sin kjernevirksomhet.

3.6 Forholdet til landposttjenesten

Landposttjenesten er et viktig element i Postens totale ekspedisjonsnett, og er etablert for å dekke behovet for en posttjeneste på landsbygda som et supplement til postkontorer og postfilialer/kontraktspostkontorer. Landpostbudene utveksler bokførte sendinger, utfører alle basistjenester og en del tilleggstjenester. Posten har i dag ca. 2200 egendrevne landpostruter og ca. 150 ruter som er satt bort på kontrakt til samarbeidspartnere. Inntil videre vil omfanget av landposttjenesten i hovedsak opprettholdes på dagens nivå. Posten har imidlertid opplyst at det vil bli gjort vurderinger av eventuelle justeringer i forhold til omleggingene i ekspedisjonsnettets på et senere tidspunkt. Samferdselsdepartementet vil orientere Stortinget dersom større endringer i landposttjenesten blir aktuelle.

3.7 Etablering av Posten Kontaktsenter

Som et ledd i å bedre tilgjengeligheten og øke servicenivået ut mot kundene, tar Posten sikte på å videreutvikle eksisterende «Posten Kundeservice» til å bli «Posten Kontaktsenter». Denne satsingen innebærer bl.a. at Posten integrerer telefoni og dataløsninger som en egen salgs- og servicekanal ut mot alle sine kunder.

Av oppgaver som skal utføres i regi av Posten Kontaktsenter nevnes:

- Håndtering av alle inngående telefonhenvendelser til Posten
- Informasjon om Posten/produktopplysninger
- Utføring av kundepleieprogrammer ved bruk av telefon for bedriftsmarkedet
- Støtte til e-handel
- Sentral håndtering av omadresseringer og oppbevaring av post
- Intern støtte til alle enheter i Posthandel, Posten Bedrift, Post i Butikk og de største omdelingsenhetene
- Sentralbordtjeneste for Posten Norge BA

Det skal bl.a. etableres et sett internettkanaler for å yte bedre produkter og tjenester. Etablering av en elektronisk kanal i Posthandel vil bl.a. muliggjøre en større grad av selvbetjening og dermed redusere antallet manuelle transaksjoner. Posthandel har videre som ambisjon å etablere en internettkanal mot dagens postbokskunder.

Gjennom denne satsingen får Posten bedre struktur og kontroll på sin dialog med kundene. I tillegg til å yte bedre service for kundene, reduserer Posten sine kostnader gjennom sentralisering av telefoni og utvikling av den elektroniske kontakten med kundene.

Posten Kontaktsenter vil bli etablert på 4-5 steder rundt i Norge og vil til sammen gi arbeid til 300-400 medarbeidere. Posten Kundeservice har i dag 90 medarbeidere.

4 Konsekvenser

4.1 Servicemessige konsekvenser - herunder oppfylling av fastsatte servicekrav

4.1.1 Tilgjengelighet

For kundene vil den nye strategien ifølge Posten gi økt tilgjengelighet ved at det totale antallet poststeder økes betydelig og at åpningstidene mange steder vil bli utvidet. Posten tar sikte på å øke antall poststeder med minst 200 i forhold til i dag, slik at det blir minst 1500 poststeder totalt sett. Økningen vil ifølge Posten komme både i byområder og i distriktene. Dette medfører at kundene mange steder vil få kortere vei enn tidligere til et poststed. Poststedene vil fortrinnsvis bli plassert der kundene har mest behov for det, dvs. i tilknytning til der de foretar sine innkjøp m.v. Endelige beslutninger om antall poststeder og lokaliseringen av disse, vil bli tatt når man har høstet erfaringer på grunnlag av pilotdrift med de ulike poststedstypene.

Samarbeidet med detaljkjeder gir Posten en mulighet til å øke antallet poststeder på sikt, avhengig av trafikkutviklingen. Postens samarbeid med andre aktører baserer seg på gjensidig lønnsomhet for de involverte partene. Man baserer seg på at avtaler skal gi grunnlag for en situasjon der alle parter tjener på samarbeidet. På denne måten kan et samarbeid med Posten bidra til å gjøre det mer lønnsomt å opprettholde servicetilbud i distriktene, det være seg dagligvarebutikker eller offentlige tjenester.

Satsingen på skreddersydde løsninger for større bedrifter gjennom Posten Bedrift vil kunne innebære en betydelig forbedring av servicetilbudet overfor disse kundene.

Landposttjenesten vil, som i dag, supplere Posthandel, Post i Butikk og offentlige servicekontor i distriktene. Svært mange i distriktene vil derfor fortsatt kunne få utført posttjenester i eller i nærheten av hjemmet/bedriften. I tillegg kommer at Posten i stadig større grad vil tilby henting/levering av brev og/eller pakkepost hos kunden. Hittil har dette i første rekke vært et tilbud til bedrifter. Satsingen på elektroniske kanaler vil ytterligere øke tilgjengeligheten til Postens tjenester.

Åpningstidene varierer etter kundebehov og trafikkgrunnlag, og det vil de også gjøre i fremtiden.

Av postkontorene har 14 pst. i dag en åpningstid på under 6 timer, 51 pst. fra 6 til 8 timer og 35 pst. har åpent mer enn 8 timer pr. dag mandag - fredag. På lørdager har halvparten av postkontorene en åpningstid under 4 timer og den andre halvparten mellom 4 og 6 timer.

Ved postfilialene/kontraktspostkontorene har 7 pst. i dag en åpningstid under 6 timer, 23 pst. har åpent mellom 6 og 8 timer og 70 pst. har åpent over 8 timer pr. dag mandag - fredag. På lørdager har 10 pst. åpent mindre enn 4 timer, 64 pst. mellom 4 og 6 timer og 26 pst. over 6 timer.

Ved å opprettholde mellom 300 og 450 egendrevne poststeder og overføre de mindre postkontorene til Post i Butikk, vil en ifølge Posten kunne øke

åpningstiden ved 60-70 pst. av stedene. Den gjennomsnittlige økningen for samtlige poststeder vil være litt over en time pr. dag. Denne utvidelsen vil gi kundene en vesentlig bedre tilgjengelighet til posttjenester, spesielt om ettermiddagen.

Samferdselsdepartementet legger ut fra ovennevnte til grunn at omleggingen av ekspedisjonsnettet som Posten går inn for, totalt sett vil bidra til økt tilgjengelighet til post- og banktjenester for bedrifter og privatpersoner i alle deler av landet.

4.1.2 Tjenestetilbud

Oppgraderingen av postkontor til Posthandel vil innebære en økning av det totale tjenestetilbudet til kundene i de områder der Posthandel blir etablert. Det konkrete tjenestetilbudet vil avhenge av hvilke samarbeidsavtaler Posten vil inngå samt behovet og markedspotensialet på det enkelte sted. Særlig mht. finansielle tjenester vil kundene kunne få en betydelig bedring av tjenestetilbudet. Det vises for øvrig til omtalen av Posthandel i kapittel 3.2.

I svært mange kommuner vil dagens postkontor bli erstattet av Post i Butikk og/eller offentlige servicekontor. Dette vil kunne medføre endringer i det totale tjenestetilbudet på det aktuelle sted, jf. at det kan innebære at enkelte av dagens tilleggstjenester faller bort. Posten har opplyst at tjenestetilbudet ved Post i Butikk vil bestå av et grunnelement og flere tilleggselementer. Disse elementene skal kunne bygges sammen og tilpasses markedet på det enkelte sted. Grunnelementet skal minimum dekke de krav som stilles i konsesjonen. Tilsvarende vil gjelde ved offentlige servicekontorer.

Ihht. konsesjonen til Posten skal basistjenestene, dvs. formidling av brevpost, aviser og blad i abonnement eller lettgoods inntil 20 kg, i tillegg til grunnleggende banktjenester, være tilgjengelige for befolkningen i hele landet gjennom et landsdekkende postnett. Privatpersoner, bedrifter og offentlig virksomhet skal sikres et godt og likeverdig tilbud i alle deler av landet, med krav for fremsending/utførelse av disse tjenestene.

Følgende kategorier postsendinger inngår i basistjenestene:

- Brevpost inntil 2 kg, der følgende sendingstyper skal tilbys:
 - prioritert brevpost
 - ikke prioritert brevpost
 - massesendinger
 - rekommandert post
 - verdipost
- Aviser og blad i abonnement inntil 2 kg
- Lettgoods inntil 20 kg
- Post til/fra utlandet

Videre er det fastsatt i konsesjonen at det i hver kommune skal være minst ett postkontor/kontraktpostkontor som tilbyr basistjenester og grunnleggende banktjenester. Kontraktpostkontorer kan drives av andre enn Postens ansatte.

Post- og teletilsynet kan dispensere fra kravene i konsesjonen. Når det gjelder innlevering av rekommanderte sendinger har tilsynet gitt en midlertidig dispensasjon fra kravet om at tjenesten skal tilbys ved samtlige postfilia-

ler/kontraktspostkontorer. Dispensasjonen gjelder frem t.o.m. 31.12.2000. Tilsynet har også gitt dispensasjon mht. innlevering av massesendinger. Videre har tilsynet gitt dispensasjon mht. inn- og utlevering av verdisendinger og innlevering av utenlandspakker på postfilialer/kontraktspostkontorer, slik at disse tjenestene ikke må tilbys ved *samtligeslike* kontorer. Tilsynet har imidlertid presisert at det er en forutsetning for dispensasjonen mht. verdisendinger og utenlandspakker at tilgjengeligheten til tjenestene er tilfredsstillende for brukere i alle deler av landet. Posten skal derfor fortsatt tilby tjenestene ved postfilialer/kontraktspostkontorer der de lokale forholdene tilsier det. Videre understrekes det at tjenestene skal tilbys ved postfilialer/kontraktspostkontorer der dette er det siste faste poststed i kommunen.

Enkelte basistjenester blir ifølge Posten per i dag ikke utført ved alle postfilialer/kontraktspostkontorer, unntatt der hvor disse er eneste poststed i kommunen og derfor tilbyr samtlige basistjenester. De tjenestene det gjelder er følgende:

- Innlevering av rekommanderte sendinger
- Inn- og utlevering av verdibrev og verdipakker
- Innlevering av pakker til utlandet
- Innlevering av massesendinger

Nevnte tjenester utgjør ca. 7 pst. av Postens totale omfang av basistjenester. I det fremtidige ekspedisjonsnettlet legger Posten til grunn at innlevering av rekommanderte sendinger skal kunne foretas ved samtlige Post i Butikk/offentlige servicekontorer. Det er videre lagt opp til at de øvrige tjenester skal tilbys der det foreligger et klart kundebehov, og for å sikre oppfylling av konsesjonskravene. Tjenestenivået ved fremtidens Post i Butikk/offentlige servicekontor sammenliknet med dagens postfilialer vil dermed, ifølge Posten, øke fra 93 pst. til 97 pst.

Når det gjelder den nye strukturen på det stasjonære ekspedisjonsnettlet, vil kravene i konsesjonen i forhold til postfilialer/kontraktspostkontorer gjelde for Post i Butikk og tilbudet ved offentlige servicekontorer.

Samferdselsdepartementet vil understreke at det nå ikke er aktuelt å lempe på servicekravene slik de er fastsatt i konsesjonen til Posten. Dette innebærer at Posten også etter omleggingen må sikre oppfylling av konsesjonskravene, herunder at alle basistjenestene og grunnleggende banktjenester er tilgjengelige i alle landets kommuner, og at det i hver kommune skal være minst ett postkontor (Posthandel) eller kontraktspostkontor (Post i Butikk/offentlig servicekontor) som tilbyr alle basistjenester og grunnleggende banktjenester. Det er Post- og teletilsynet som fører tilsyn med at Posten til enhver tid oppfyller de fastsatte service- og kvalitetskravene i konsesjonen.

4.1.3 Forhåndsstemmegivning

Fra og med stortingsvalget og sametingsvalget i 1997 da poststemmegivning ble innført, har Posten gjennomført forhåndsstemmegivningen. Gjennom ordningen har det vært mulig å avgi forhåndsstemme til stemmemottakere på postkontor, i landpostruter eller på institusjon der Posten har besluttet å motta forhåndsstemmer, jf. valgloven § 33. Syke og uføre har kunnet avgi forhåndsstemme til stemmemottaker der de oppholdt seg, jf. valgloven § 36. Posten har

oppnevnt stemmemottakere blant sine ansatte. Som følge av innføringen av poststemmegivning, økte antallet mottakere av forhåndsstemmer vesentlig, noe som har medført økt tilgjengelighet for velgere som ønsker å forhåndsstemme.

Det har ikke vært gjennomført forhåndsstemmegivning ved postfilialer/kontraktspostkontorer, jf. Ot.prp. nr. 3 (1996-97) Om lov om endringer i lov 1. mars 1985 nr. 3 om stortingsvalg, fylkestingsvalg og kommunestyrevalg (Valgloven). I proposisjonen uttaler Kommunal- og arbeidsdepartementet:

«Som eit ledd i omorganiseringa av postkontornettet legg Postverket opp til å opprette postfilialar, dvs. butikkar, bensinstasjonar o.l. som utfører enkelte posttenester. Departementet finn at det - i alle fall til så lenge - ikkje er aktuelt å opne for mottak av førehandsrøyster ved postfilialane.»

I forbindelse med omleggingen av ekspedisjonsnettet vil antall egendrevne postkontorer bli betydelig redusert. Posten anslår at det i omtrent halvparten av landets kommuner ikke vil være egendrevne postkontorer, men Post i Butikk og/eller offentlige servicekontor. Omleggingen vil ikke innebære noen endringer i forhåndsstemmegivningen ved de gjenværende egendrevne postkontorene (Posthandel), til landpostbud og på institusjon der Posten har besluttet å motta forhåndsstemmer. Posten er meget interessert i å videreføre samarbeidet med staten om utføring av forhåndsstemmegivningen. Posten har derfor tilbudt staten å gjøre poststedene Post i Butikk tilgjengelige for forhåndsstemmegivning, slik at forhåndsstemmegivning fortsatt vil kunne gjennomføres ved minst ett stasjonært sted i alle landets kommuner. Ved inngåelse av avtaler med butikkjeder og andre samarbeidspartnere vil Posten sikre seg plass for stemmegivning på de aktuelle stedene. I valgperioden vil det bli dekket opp med egne stemmemottakere oppnevnt av Posten ved slike steder.

Som det går frem av kapittel 5, tar Posten sikte på å implementere omleggingen i løpet av 2001. Antall Post i Butikk vil derfor øke betraktelig allerede innen stortingsvalget 2001, samtidig som antall postkontorer reduseres tilsvarende. Regjeringen ser det som viktig å sikre at det ved stortingsvalget og sametingsvalget 2001 kan gjennomføres forhåndsstemmegivning i alle kommuner. Kommunal- og regionaldepartementet har vurdert det slik at dette vil kreve en endring av valgloven. Kommunal- og regionaldepartementet vil derfor i en egen odelstingsproposisjon fremme forslag om nødvendige lovendringer. Det tas sikte på å fremme denne proposisjonen så tidlig som mulig i høstsesjonen 2000. I og med at det foreligger et utvalg (Valglovutvalget) som skal legge frem innstilling til ny valglov i løpet av 2000, vil det i denne omgang ikke bli vurdert å legge ansvaret for å ta i mot forhåndsstemmer til andre organer. Lovforslaget vil derfor bygge på at det fortsatt skal være ansatte i Posten som skal fungere som stemmemottakere og at det må legges opp til ordninger som gjør at sikkerheten og de formelle rammene rundt stemmegivningen er like forsvarlige som ved stemmegivning på postkontor. Det er på det nåværende tidspunkt for tidlig å fastslå i detalj hvor forhåndsstemmegivningen skal foregå i kommuner uten poststeder drevet av Posten, men de mest aktuelle alternativene vil være Post i Butikk og eventuelt andre «egne steder» i kommunene. Kommunal- og regionaldepartementet og Posten vil i tiden frem mot stortingsvalget samarbeide for å finne hensiktsmessige løsninger for gjennomføringen av valget.

4.1.4 Annet

I konsesjonen til Posten er det i tillegg til kravene til tilgjengelighet til tjenestene og omfanget av tjenestetilbudet også fastsatt krav om fremsendingstider for prioritert og uprioritert brevpost og lettgoods. Videre er det bl.a. stilt krav til utleveringshyppighet og utleveringssted (grønne postkasser). Samferdselsdepartementet forutsetter at omleggingen av ekspedisjonsnettet ikke i seg selv medfører behov for endringer i de fastsatte fremsendingstider og innleveringsfrister for brevpost og lettgoods og i kravene til utlevering av post. Kravene i konsesjonen skal også på dette punkt oppfylles etter omleggingen.

I forbindelse med nedlegginger av postkontorer oppstår ofte spørsmålet om bibehold av postnummeret. Posten har opplyst at det kan bli behov for justeringer enkelte steder som følge av omleggingen. Dette har ikke i seg selv sammenheng med overgangen fra egendrevne postkontorer til kontraktsdrift, men at omleggingen enkelte steder kan medføre et behov for justeringer av sorteringsrutinene. Der endringer blir aktuelt, vil Posten ta dette opp med den berørte kommunen. Samferdselsdepartementet legger til grunn at det i denne forbindelse utvises forsiktighet fra Postens side mht. å endre postnummer der det er stor lokal motstand mot dette. Dersom endringer blir aktuelle, legges det til grunn at berørte parter blir orientert om dette i god tid før endringer gjennomføres.

4.2 Personalmessige konsekvenser

Omleggingen av ekspedisjonsnettet vil få store konsekvenser med hensyn til omstilling av personell. Antall årsverk som berøres av omleggingen er foreløpig beregnet til ca. 2500, eller ca. 3000 personer. Antallet er imidlertid usikkert, og avhenger bl.a. av hvor mange Posthandel som blir etablert og i hvilket omfang kommunene/staten benytter seg av Postens tilbud vedrørende offentlige servicekontorer. Det pågår for tiden avklaringer med personalorganisasjonene rundt ulike spørsmål knyttet til omleggingen av ekspedisjonsnettet.

Til tross for at det er gjennomført betydelige omorganiseringer i selskapet og mange av de ansatte i forbindelse med disse har fått status som overtallige, har bemanningen i Posten holdt seg relativt stabil. I stor grad har det lyktes å skaffe overtallige annet arbeid i selskapet. Det har imidlertid skjedd en viss forskyvning av arbeidsstokken mot mer sentrale områder. I en viss grad vil det fortsatt være mulig å finne alternativt arbeid i Posten til de som blir overtallige som følge av den planlagte omleggingen av ekspedisjonsnettet. En målsetning med omleggingen er imidlertid også å redusere de høye personalkostandene selskapet har i dag, og en betydelig bemanningsreduksjon må derfor forventes.

I tillegg til ekspedisjonsnettsaken pågår det flere andre prosesser i Posten som vil medføre personalmessige konsekvenser i årene fremover, herunder innen administrasjon og ledelse, lokalomdeling, transport og sortering. Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til disse sakene i nødvendig utstrekning i forbindelse med stortingsmeldingen om Postens virksomhet som blir lagt frem i høstsesjonen 2000.

Omorganiseringene innebærer at Posten må bygge opp et omfattende omstillingsapparat. Det er mot en slik bakgrunn Posten har vedtatt å etablere en sentral omstillingsenhet som skal være en støtte for linjen i arbeidet med

nedbemanning og bidra til administrering og samordning av ulike virkemidler. Omstillingsenheten skal også spille en rolle i forhold til administrering av tiltak for arbeidstakere som berøres av omstilling uten å bli overtallige. I tillegg vil det bli etablert regionale omstillingsenheter som skal bistå linjeledelsen ved endringsprosesser og bemanningstilpassinger.

Det er ført drøftelser om ulike tiltak for personer som berøres av omstilling. Det er enighet mellom Posten og personalorganisasjonene om en virkemiddelpakke for ansatte som kommer i en omstillingssituasjon. Denne vil bl.a. komme til anvendelse i forhold til ansatte som blir overtallige i forbindelse med omleggingen av ekspedisjonsnettet. Virkemiddelpakken skal administreres fra omstillingsenheten på konsernnivå. Avtalen trådte i kraft 1.04.2000, og tidligere avtaler vedrørende omstilling i Posten opphørte fra dette tidspunktet. Arbeidstakere som er tilstått ytelser etter tidligere avtaler opprettholder imidlertid disse som avtalt. Gjennom en sentralt utformet omstillingspolitikk og den felles virkemiddelpakken for hele konsernet, ønsker Posten å håndtere personer som berøres av omstilling på en måte som ivaretar de ansattes motivasjon og innsatsvilje under omstillinger samtidig som overtallige skal få en ryddig behandling.

Det er utarbeidet tiltak for ansatte som berøres av omstillingene uten å bli direkte overtallige. Dette er i hovedsak på områder som kompetanseutvikling, motiveringstiltak og omskoleringstiltak. Det er også utarbeidet tiltak for personer som vil måtte slutte i bedriften. Det er her snakk om bistand i forbindelse med å finne ny jobb, sluttvederlag og pensjonsstimuleringstiltak.

Av de aktuelle virkemidlene nevnes tre hovedområder:

1. Kollektive personalrelaterte ordninger. Det vil bli etablert en del generelle støttetiltak knyttet til mobilitet og fratreden.
2. Ordninger for kompetansehevingstiltak. Konsernet driver omstillingsarbeid på kompetanseområdet. For å støtte opp under dette konsernarbeidet, vil det bli iverksatt en rekke tiltak som retter seg både mot de enkelte arbeidstakere og eksterne utdanningsmiljøer.
3. Individuelle virkemidler. Ved bemanningstilpassing skal den enkelte arbeidstaker primært gis et tilbud om en «passende stilling». Dersom det ikke er mulig å finne passende stilling, er det forhandlet frem en rekke andre individuelle virkemidler. Av slike virkemidler kan nevnes; omplassering i Posten, mobilitetsstøtte ved omplassering, kompetansetiltak, omskolering i Posten, samt ulike økonomiske virkemidler for frivillig fratreden.

Gjennom omstillingsavtalen anser Posten mulighetene som gode for å kunne kompensere deler av den ventede overtalligheten ved å legge forholdene til rette for at ansatte i områder hvor trafikken reduseres, skal kunne overføres til områder i vekst. Ulike virkemidler og intern omstilling vil kunne redusere det totale antallet ansatte som må ut av Posten. Hvor mange som vil kunne tilbys alternativ jobb enten direkte eller som følge av omskolering/kompetanseheving, er det ifølge Posten vanskelig å si noe konkret om foreløpig.

Antall personer som vil måtte sies opp av Posten vil kunne bli høyt. Prosessene i Posten har ennå ikke kommet så langt at det er mulig å angi hvor mange som evt. vil måtte sies opp. De ansatte som sies opp vil med hjemmel i postselkapsloven § 63, jf. tjenestemannsloven § 13, ha fortrinnsrett til ny stilling i staten. Dersom det ikke er mulig å rekruttere disse arbeidstakerne til statlige

eller private stillinger, vil de ha krav på ventelønn med hjemmel i samme særlov.

De personalmessige konsekvensene av omleggingen av ekspedisjonsnettet vil i særlig grad berøre små kommuner i distriktene, der alternativ sysselsetting er liten. Perifere og spredtbygde kommuner vil rammes sterkere enn sentralt beliggende kommuner. I mer sentrale strøk antas det generelle arbeidsmarkedet å kunne fange opp overtallige fra Posten. Etablering av offentlige servicekontorer, desentralisering av statlige oppgaver og eventuelt interkommunalt samarbeid vil kunne bidra til å skape nye arbeidsplasser i distriktene. Som det fremgår i kapittel 3.4, er det en målsetting at det etableres offentlige servicekontorer i flest mulig kommuner, og Regjeringen vil vurdere om det kan være aktuelt med økonomisk eller annen bistand til kommuner/statlige etater ved etablering av slike kontorer.

4.3 Økonomiske/administrative konsekvenser

Etter foreløpige beregninger foretatt i Posten vil omleggingen av ekspedisjonsnettet medføre en frigjort netto kontantstrøm i år 2005 på 1-1,5 mrd. kroner, eksklusiv effekten av statlig kjøp. Kostnadsreduksjonene knytter seg vesentlig til Post i butikk, samt effektivisering av gjenværende nett. Det er imidlertid knyttet betydelig usikkerhet til de økonomiske beregningene, bl.a. fordi den endelige sammensetningen av ekspedisjonsnettet ennå ikke er avklart. Det vil særlig ha betydning hvor mange postkontorer og ansatte som blir overtatt til bruk ved offentlige servicekontorer.

Den nye strategien vil kreve en investeringsramme på ca. 800 mill. kroner, samt ca. 400-600 mill. kroner i personalomstilling og ca. 200 mill. kroner i utvikling av infrastruktur (foreløpige estimater). Investeringsrammen fordeles slik:

- Posthandel ca. 450 mill. kroner
- Post i Butikk ca. 100 mill. kroner
- IT ca. 250 mill. kroner

Ca. 200 mill. kroner i IT-investeringer vil måtte gjennomføres uavhengig av den nye strategien.

Investerings- og omstillingskostnadene vil bli finansiert av Posten selv. Samferdselsdepartementet vurderer imidlertid til enhver tid størrelsen på selskapets egenkapital i forhold til virksomheten i selskapet.

Omleggingen av ekspedisjonsnettet vil få innvirkning på behovet for statlig kjøp av posttjenester. Kostnadene til ulike tiltak for å gjennomføre omleggingen vil være størst i begynnelsen. Endringene ventes ikke å gi vesentlig virkning på behovet for statlig kjøp det første året. Deretter vil det bli en gradvis utvikling som fører til en betydelig kostnadsreduksjon, slik at behovet for statlig kjøp av posttjenester vil bli vesentlig lavere i de kommende årene. Dette vil bl.a. avhenge av omfanget av de ulike tiltakene, hvor mange Post i Butikk/offentlige servicekontorer som blir resultatet osv. De konkrete bevilgningsforslagene vil departementet komme tilbake til i budsjettproposisjonene for de enkelte år.

Omleggingen vil kunne medføre økte ventelønnskostnader. Omfanget av dette er imidlertid meget usikkert. I tillegg vil som tidligere nevnt Regjeringen

vurdere om det kan være aktuelt med økonomisk eller annen bistand til kommuner/statlige etater som er interessert i etablering av offentlige servicekontorer. Regjeringen vil komme tilbake til dette.

4.4 Avtalen med DnB/Postbanken

4.4.1 Innledning

Etter postselskapsloven (lov 22. november 1996 nr. 65) § 4a første ledd skal Posten inngå en avtale med finansinstitusjon hvor denne gis enerett og pålegges plikt til å tilby grunnleggende banktjenester gjennom hele selskapets ekspedisjonsnett. Bakgrunn for bestemmelsen er ønsket om å sikre tilbudet av grunnleggende banktjenester i hele landet, jf. bl.a. Ot.prp. nr. 53 (1998-99) Om lov om omdanning av Postbanken BA til aksjeselskap kapittel 3.6.

Posten Norge BA og DnB ASA, representert ved Postbanken, har i dag en avtale om distribusjon av finansielle tjenester gjennom Postens nett. Samarbeidet gjelder både utvikling og salg av finansielle produkter og tjenester samt drift og forvaltning av IT-systemer og -infrastruktur. Avtalen baserer seg på et utstrakt samarbeid om kundebetjening, kundepleie og salg og markedsføring av finansielle produkter og tjenester, herunder distribusjon av finansielle grunntjenester (åpning av postbankkonti, innskudd og uttak på slike konti samt giro inn- og utbetaling).

Eksisterende avtaleperiode gjelder frem til 1. mai 2002. Partene har til hensikt å videreføre en avtale basert på gjensidig eksklusivitet. Endelig avtale mellom Posten og DnB/Postbanken skal inngås innen utgangen av 1. halvår 2000. Dersom det ikke skulle lykkes å komme frem til enighet med DnB/Postbanken om en langsiktig avtale om distribusjon av finansielle tjenester, vil Posten søke å inngå en avtale med en annen finansinstitusjon slik at tilbudet av finansielle tjenester (inkl. grunnleggende banktjenester) gjennom postnettet kan sikres også etter 1. mai 2002.

4.4.2 Mulige konsekvenser ved restrukturering av ekspedisjonsnettet

Posten og Postbanken ønsker som nevnt å videreutvikle sitt samarbeid innenfor rammen av et restrukturert ekspedisjonsnett.

Restruktureringen vil ifølge Posten innebære en styrking av tilbudet til kundene gjennom:

- Økt produktsortiment
- Posthandel etableres med fokus på å tilfredsstille kundenes økte krav til rådgivningskompetanse og vil betjenes av høyt kompetente medarbeidere
- Produktsortimentet i Posthandel vil utvides til også å inkludere et bredt spekter av skade- og livsforsikringsprodukter samt nye spareprodukter
- Økt tilgjengelighet

Post i Butikk og offentlige servicekontorer vil som et minimum tilby et basis-sortiment av finansielle produkter og tjenester (grunntjenester). Det er partenes intensjon å tilby tilleggstjenester ut over grunntjenester også i Post i Butikk og offentlige servicekontorer.

Gjennom den økte tilgjengeligheten som det legges til rette for gjennom restruktureringen av postnettet, og kundenes valgmuligheter for alternative

betjeningsformer, vil tilgjengeligheten for kundene til finansielle grunntjenester bli styrket.

Åpningstidene i Posthandel og Post i Butikk vil tilpasses kundenes behov og preferanser. Dette vil innebære mer fleksible åpningstider for kundene.

Landpostbudene vil som i dag tilby finansielle tjenester i de områdene som ikke er dekket gjennom Posthandel, Post i Butikk eller offentlige servicekontorer.

Posten har svært gode erfaringer med å tilby rådgivningstjenester m.v. for Postbanken. Slik rådgivning gis i dag spesielt ved postsentrene.

Det er nedsatt en felles prosjektgruppe for Posten og Postbanken med sikte på å videreutvikle distribusjonsløsninger som er tilpasset det nye ekspedisjonsnettet.

5 Videre prosess

Det pågår for tiden et arbeid i Posten mht. vurdering av fremtidige samarbeidspartnere i forbindelse med etablering av Posthandel og Post i Butikk. Det tas sikte på å inngå endelige avtaler med samarbeidspartnere innen 1. juli 2000. Innen det samme tidspunkt tar Posten sikte på å ha en grovoversikt over lokalisering av Posthandel og Post i Butikk. I september i år vil det bli startet pilotprosjekter mht. Posthandel, Posten Bedrift og Post i butikk. Når Posten har høstet erfaringer med pilotprosjektene, vil de ulike typene poststeder gradvis bli implementert. Posten tar sikte på å starte implementeringen av Post i Butikk i mars 2001. Det er forventet at implementeringen av de ulike konseptene vil være fullført i løpet av 2001 evt. noe inn i 2002.

Når det gjelder etablering av offentlige servicekontorer og Postens innspill i den forbindelse, vises det til omtalen i kapittel 3.4. Det er startet en dialog mot kommunene om mulig etablering av offentlige servicekontorer, og Regjeringen vil som nevnt intensivere sitt arbeid med saken. Innen utgangen av 2000 bør det være mulig å ha fått kartlagt interessen for Postens tilbud. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag til intensivering av arbeidet med etablering av offentlige servicekontorer.

Videre pågår det avklaringer med personalorganisasjonene om ulike sider ved omleggingen. Styret har lagt vekt på at arbeidet med prosjektet skal skje med stor åpenhet og involvering av berørte parter. Samferdselsdepartementet vil også for egen del understreke viktigheten av at de ansatte blir trukket inn i og holdt orientert om det videre arbeidet med omlegging av ekspedisjonsnettet.

Posten har opplyst at det legges opp til en nær kontakt med de berørte kommunene i det videre arbeid med saken, jf. bl.a. retningslinjene for samarbeid mellom kommunene og Posten Norge BA i planleggingsprosesser som gjelder postkontornettet m.v. som er inngått mellom Posten og Kommunenes Sentralforbund. Samferdselsdepartementet vil understreke viktigheten av en slik dialog. Dette er særlig viktig for å avklare kommunenes ønsker og behov i forbindelse med etablering av eventuelle offentlige servicekontor og for at kommunene skal få mulighet til å få komme med øvrige innspill i saken.

Samferdselsdepartementet

t i l r å r :

Tilråding fra Samferdselsdepartementet av 26. mai 2000 om omlegging av Postens ekspedisjonsnett blir sendt Stortinget.
